

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben : Előfizetési ár vidékre :
Egész évre . . . 12.—kor. Egész évre . . . 18.—kor
Félévre . . . 6.—kor. Félévre . . . 9.—kor
Egyes szám ára 4 fillér. Egyes szám ára 6 fillér

Szerkesztő :
SIMON ISTVAN.
Lapkiaido :
HORVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kiadóhivatal.
Darabos-utca 7. szám alatt.
:: Telefon 412. szám. ::

Ujságok és ujságírók.

Debrecen, május 9.

Aktuálisabb lettünk újra, aminthogy jó egy-néhányszor minden esztendőben meg kell kapnia a sajtót «madó» közönségnek a maga kaviarját abban, hogy az ujságokon, az ujságírókon köszörühesse egy kicsit élésre a nyelvét. Finom, csemege ez, kellemes, kéjes az íze, akár dícsérni, akár bunkózni van alkalom az ujságot, az ujságírókat.

Olyan különleges élvezet ütni azt, aki nélkül meglenni nem tudunk, rugni egyet azon az intézményen amely már elemi életszükségletünké vált, hogy én egészen természetesnek találom, ha utcán, kávéházban, a színházban és mindenütt ahol megjelenésre kényszerít a hivatás, találom embereket, akik szídják, ütik az ujságírókat, a lapokat, már vagy engem, vagy a másikat, aszerint, amint én, vagy a másik kényeszerültünk megírni olyan dolgot, ami egy vagy más urnak kellemetlen.

Természetesen tartom, az ócsárlást épügy, mint a dicséretet és amint nem érint az első, úgy nem hat meg a második sem. Megszoktam mindkettőt. Én is, ujságíró kollegáim is. Megszoktam, hogy amikor engem ütnek, a másikat dicsérik és viszont. Megszoktam, hogy a társadalmi, pártpolitikai és gazdasági érdekek, no meg az önzetlen magánérdekek «szigorúan tiszta» szemüvegén át nézik az embereket a lapokat, az ujságírókat, ennélfogva csak természetes, hogy tisztességes, becsületes lap, jó ujság az, amely ezeknek az «önzeten» érdekeknek véleménye

szerint van jól szerkesztve, kiváló újságírók, akiknek az írása ezeken a szemüvegeken át nézve kiváló, ellenben csapni való rossz az az ujság, kötéltre való az az ujságíró, amelynek, illetve akinek más a feltevése. És idáig rendben is volna a dolog.

Mi ujságírók csak örülünk, ha a közönségnek azontul, hogy olvasni valót adunk a kezébe, azzal is szórakozást, élvezetet nyújtunk, hogy csepeülhetnek, vagy egekig magasztalhatnak bennünket. Ki ki izlése, kedve szerint.

De ezzel azután elégedjek is meg a tisztelt publikum. Ne akarja egészen megenni az ujságokat, amelyekre épügy szüksége van, mint a mindennapi kenyérre, se az ujságírókat, mert ezek a szegény éhenkórászok viszont nem valami kitünő pecsényék. No meg nem is igen engedik magukat felfalni...

Most újra aktuálisak vagyunk. Aktuálisá tette a sajtót egyrészt a két ujságíró egyesület gyűlése, amelyek mindegyikén a magyar sajtó jövőjére alaposan kiható eszméket vitáltak meg, de különösen aktuálisá tette a szabaddal ügyész, aki egy ujságíró rágalmozási pörében közérdekből átvette a vád képviselétét — ugymond — az ujságíró a közérdeket képviseli és a sajtószabadság olyan fontos alkotmányjogi garancia, hogy a közérdek szempontjából nem mellékes paz, hogy kik foglalkoznak ujságírással.

Tökéletesen igaza van.

Am az ügyész ur, és mindazok, akik az ügyésznek ezt a helyes tényét kommentálják, csak félig látják a tökéletes igazságot a másik felét meglátni nem is akarják.

Az ügyész az ujságíró hivatását a köz öltelmába helyezi. Rendben van. Köszönjük. Csak hogy ez nekünk ujságíróknak éppen úgy nem elég, mint nem elég annak a fontos alkotmányjogi garanciának, amely a sajtószabadságot nyilvánul meg. Hiába! Kapitalista társadalomban — élünk, amelyben csak az ez intézmény lehet igazán szabad, amely anyagilag is teljesen független. Ha tehát valódi sajtószabadságot és ennek a szabadságnak igazán hivatott harcosokat akarunk teremteni, akkor a magyar sajtót elsősorban anyagilag kell arra a polcra emelni, ahol állanak a külföldi hatalmas organumok és államjórészt a mi fővárosi lapjaink is, amelyek a sajtó anyagi függetlenségükkel megteremtik a sajtó és ezzel kapcsolatban a sajtó munkásságának függetlenségét.

Anyagilag biztos alapokon nyugvó sajtóvállalat jól fizetett hírlapírók l lehet csak biztosítéka a sajtószabadságnak épügy, mint ahogy a bírói függetlenségben rejő óriási alkotmányjogi garancia is csak akkor érvényesülhet igazán, ha az állam, úgy fizeti a bírakat, hogy azok függetlenek, anyagi gondoktól, zavaroktól mentesek maradhatnak.

Ahoz pedig, hogy a magyar sajtó a függetlenségnek nélkülözhetetlen és a külföldön már elért polcára emelkedhessék, elsősorban szükséges, hogy maga a sajtó belássa a maga és ezzel együtt a sajtószabadság, a sajtó munkásságának nagy érdekét és belátván ezt, meggyőzze a közönséget arról amit a V. H. O. Sz. titkára oly helyesen mond a «Sajtó jog reformja» című művében, hogy: a sajtószolgálat nem in-

A DRÓTOS TÓTOK.

Írta: Móricz Pál.

Bög a villamos száguldó kocsija. Olykor szikrák pattognak a v skerekék nyomán. A főváros utcáin ezrével torlódik a nép. Az üzietek tükrös ablakából drága holmik kecsgetnek a járókelőt. Budapest utcáinn oly káprázatos, oly eleven minden. A színes embertámbor csupán egy daróc ruhás, szelid szöke arcú, jámbor kék szemű, bocskoros ember oldalog félénken. Dróttal, bádogal tort nagy tariszny zötyög a hátán.

— Ni, a drótosót! — a gyerekek pajzánul kiáltják. A szurtos ember megkönnyebbülten sóhajtlal, mikor a néptelenen, csöndesebb oladitúra bekanyarodik. Már itt biztonságosabb a lépte. Szegés botját bátrabban ütögeti az utc köhöz. Kormosok itt is a házak és a homályos udvarokon úgy kivetel mellett a drótosót, hogy a tarisznyjában csörömpöl a bádog. Szakácsnék, szobaleányok, meg a mindenek leányok a negyedik emeleten is jól meghallják a hangját.

— Drótoztatni...!

Repedt fazék, törött tényér az emeletes házakban is épen úgy kerül, mint faluhelyen. A konghai személyzet keze az emeleten sírics bebiztosítva a cserépvazedelem ellen. Az emeletről is le-lekiáltanak:

— Gyűjőnn fel, drótos!

A nagyobb forgalmat mégis a külvárosrészekben és a fővárossal szomszédos nyar lótelepeken csinálják a drótos tótok. Olyant inkább ráérnek a hölgyek a drótozás művészetének istapolására. Meg hát nemcsak az két drótoznak, teknőt iszkábálnak Janóék, hanem különféle bádogból, drótbl gyártott holmikát is árusítgatnak. A hosszú téli estén szállásaikon, a külvárosi pince-szobácskákban egértogót, tépsif, hájverőt, bogacsaszagatót remekelgetnek J nóék, amelyek mégis az alföldi magyar falvakban a legképosábbak. Ezeket a fehér falvakat ezrével járják Janóék. Minden drótosótnak megvan a maga jérésa, sőt a jobb falvakat az öregebb Janóktól úgy öröklék az ifjabb Janók, mint hitbizományi brctkot a gróf, meg a herceg urak. Az ilyen falvakban Janóék is bátrbbak és bizalmasbbak. Vidámabban kurjongatják.

— Drótoztatni kend gazdasszony!

A munkabéren felül étel és ital is kerül néha. Disznótörök alkalmával még a lác-körmös, malac aprólékos sárgalásáv l is kedveskednek Janórák. A mosolygós gazdasszony ösüske a főztőre:

— Kóstolja csak kend is, Janó bácsi!

— Ugyis a kendtek nemzeti eledele — in-

gerkedik Bajus uram, a Löllér. J nó elérti a tétérát. A kásátálrái magátan vigyorog:

— Beszilj, csak beszilj! Azir mégis csak kása a zitel, tót a zember...

Gyermekkoromból nekem is van ilyen János drótosót ismerősöm. Midőn a földön a tálat drótozta, teknőt pléhelt, melléje kuporodtam és hallgattam a beszédét.

— Zurticskám, — ugymond, — a Tátrához közel fekszik az én falum, a H rikócz... Az ezlán a mag s hegy a Tátra! Nyáron sem olvad el tetejéről a hó. Az erdők mégis télen is mindig zöld.

— Nem lehet az Janó bácsi, — feleltem én, — hiszen öszkór lehu ll a falevél.

— Csakhogy a mi erdők örökzöld fe nyőfa, — magyarázt Janó, — izinyke, picinyke veres mókucskák ugrándoznak az ágakul...

Diákkoromban később magam is járt m odafejt. Szép zöld, de szegény vidék az. A hegyvidéki lakosságnak krumpli, káposzta, kása a mindennapi eledelök. János drótosék mégis visszavágyódnak a gazdag Alföldről. Az a zugó cirdős hegy, csörgő patakos völgy vidék vissza, hazavivogatj Janókat, mert az a szülőföldjük. Ott eledél a családok, akiknek látásár: Tel-fel-rándulnak időnként. Számon gadják a keserves keresményüket.

Egy kísérlet **SZABO MIKLÓS** elég ahoz s Ön meggyőződik, hogy **bizalommal** kész férfi-, fiu- és gyermekruha nagyáruházában ::

DEBRECZEN, Piac-utca 19. szám, vásárolhatunk (Alföldi Takarékkal szemben) ahol az összes tavaszi legolcsóbb szabott árak minden darabon láthatók, tehát a férfi- és gyermekruha újdonságok már megérkeztek. Külön mértékutáni uriszabóság, nagy szövetraktárral. Öltönyök és felöltők, méret után már követelés kizárva. — Kívánatra szabászatot házhoz küldöm. — Helyi és megyei telefon: 10-64.

gyenes munka, hogy azért díjazást igényelni szabad, hogy legkevésbé sem zsarolás, az, hogy ha sajtószolgálatért valamely vállalat honoráriumot igényel.

De addig, amíg a sajtó maga kiabál zsarolásról, panaszról, akkor, ha egy lapvállalkozó megfizetési az egyeseknek tett sajtószolgálatot — addig csak természetes, hogy a közvélemény maga a lapok beléletét egyáltalában nem ismerő bíróság is csak erre az álláspontra fog helyezkedni és addig sem független magyar sajtó nem lesz, sem a szó valódi értelmében vett sajtószabadság nem lesz, mert nem lesznek anyagilag is független újságírók, hanem lesznek az újságírók továbbra is a társadalmi hamupókai, akikbe az utolsó kapcsolatjár is megtorolhatóanul törölheti bele a sáros lábát.

A lapok anyag iszegénysége a hírlapírók nyomora egyenesen kizárja a sajtószabadságot, már pedig más, mint újságíró-nyomor nem származhatik abból a közfelfogásból, amelyet maga a sajtó tart ébren, hogy a lapok díjazási szolgálatára vannak kötelezve és erkölcsöt sért az a lapvállalkozó, aki megfizetési a lapja által egyeseknek, vagy magánérdekű társulatoknak a köz rovása nélkül tett szolgálatokat.

Menyőörgös menykő sért!

Erkölcset sértene az az újságíró, aki kiadója háta mögött kötne esetleg ilyen üzleteket, mert ezzel meglopja a kiadóját épügy, mint a kereskedőseged, ak legy vég vásznat lop el gazdájától. Az újságírónak ilyen üzlete tényleg erkölcsstelen volna. Ellenben legkevésbé sem erkölcsstelen, ha a kiadó minden magánérdekű közleményt megfizet. Nagyon természetes, hogy a kiadónak jól kell vigyázna arra, hogy az általa propogált érdeke ne sértsen közérdeket. Mert magán érdekek propogálása a közérdek rovására tényleg erkölcsstelen. De ez viszont erkölcsstelen akkor is, ha ingyen történik. Ellenben legkevésbé sem lehet erkölcsstelen az, ha egy kiadó olyan magánérdekek szolgálatát megfizeteti, amelyek az illetőre előnyösek, de nem károsak, sőt hasznosak magára a közre is. Mert magánérdekek ingyenes istápolására a lapvállalkozó épügy nem lehet köteles, mint nem köteles senki más a világon. Amint minden szolgálatot úgy a lapszolgálatát is meg kell fizetni. Alapvállalkozó erkölcsi érzékének kell megvonni a határt, amelyen túl a magánérdekek szolgálatát már díjazásért sem mehet. Semmiféle társadalmi felfogás e tekintetben dirigáló nem lehet...

Ez az igazság és egyúttal az áthidalhatatlan

— Drótoztatnyi kend gazdasszony!

Melegben, hidegben, sáron-fagyron sanyaru terebélyemmel gyűjtögetik a hülléket, forintokat Janóék. Hiában egyszínű a t riznyájok, a darócgunyájok, közöttük is kerül kiválóbb. Az én Harikóczi János drótosomat még ma is példaként emlegetik a többi országuttapósó vándor drótosok.

Harikóczi János mindenképpen kivált a többi drótosoktól közül. Elpártolt a Tátrától. Különös módon házat, földirtokot szerzett a magyar Alföldön. Szelesháru, nevetős kékszemű, vidám, erős nagy ember volt ez a Janó. Görcsös kemény v d-körtefa botját elég volt megemelinteni és hálásra a gazdag öreg özvegy Takaróné nemzetes asszony telenőljába járt Janó. A tehenek telen be-melegítették az őt. A szalmával bélelt jászolban is a szénát rtóban kedvesen elheverészett Janó, meg a cimborája, a kis tehenész fiu.

Nemelykor zold telek jártak minálunk. A rétségekből nemcsak a fark st, hanem a bujkáló betyárt, a kóbor cigányságot is a falvak alá szorították a tél. Akkor még kemény csendörök sem vigyáztak a határr. A tolvajságok, rablások, házasságok rémséges esetei szörnyen izgatják a népet. Még gilkoyságra is rávetemedtek a gonoszok, minthogy a vad fark s sem elégedik meg a rablott zsákmánnyal, hanem az akolban, vagy hodályban összemarcngolja az ártatlan hányagokat is...

Az ilyen fergeteges fekete téli éjszakában felve lapultak a földhöz az alacsony kis falusi házak. Erről az időről mondják, hogy a gazda a jó kutyát is sajnálja kiverni a pitvarból. Nem kavar még. Csupán fekete nehéz felhők kovályognak és a ruhán keresztül is metsző szél tördeli, csavargatja a tarlott fákat. Majd kiszakad a Szent-Péter dunyhája és a szakdó hóesésben pipája tüstjét sem láthatja a bakter. Szemét, száját hóval csáppja tele a szél. Az öreg János drótos örült, hogy tanyát talált a tehenőln. Da-

ellentét is, mely újságíró és kiadó között fennáll. Az újságírónak tényleg nem szabad megfizetnie magát. Ez erkölcsstelen és bűnös. Ot megfizeti, kell, hogy tisztességesen megfizesse a lapkiadó. Épügy, mint a bírót megfizeti az állam. Az újságírónak mentesnek kell lennie a lapvállalat minden anyagi érdekeltégétől épügy mint a bíró is mentes az őt fizető állam minden anyagi kérdésétől.

Az újságírók tisztességének tényleg ártana ha a lapban tett szolgálatokat magának megfizetné. Ártana több okból, de legelső sorban azért, mert azokkal a szolgálatokkal neki nincs joga rendelkezni, azok a szolgálatok nem az övéi. Ellenben a lapvállalkozó semmiféle érdek ingyenes szolgálatára nem köteles.

Ezért kell az újságírást elválasztani az újságkiadástól és ezért helyes a Budapesti Újságírók Egyesületében most folyó harc, amely még az újságíró lapkiadókat is ki-karja szorítani az egyesülethől. Nem lehetnek együtt, mer térékeik homlokegyenest ellenkeznek. Legyen külön egyesületük a kiadóknak, külön a hivatásos újságíróknak.

Lukács korigál.

Debrecen május 9.

Lukács László miniszterelnök tegnap vártalanul fölszólt a parlamentben.

Lukács afféle pót-programbeszédet mondott, melyben kiterjeszkedett olyan súlyos aktuális kérdésekre, amikkel programbeszédében nem nem foglalkozott kellő mértékben és kellő súlylyal. A taktikus miniszterelnök nyíltan meg is monddta, hogy miért követte el ezt a mulasztást. Stürgkh gróf osztrák miniszterelnök ildom-talan és az osztrák Reichsrath és delegáció brutális beavatkozásával a mi belső ügyeinkbe, — azért nem foglalkozott előző beszédében, mert nem akart egyelőre tápot adni a lajtántuigknak újabb botrányos kirohanásokra, ami a delegáció ülésének nyugalmas befolyását kedvezőtlenül befolyásolhatta volna.

Külön foglalkozott Stürgkh ama kijelentésével, amely szerint külügyi vonatkozásaiban a horvát-ügy dolgában előállhatnak olyan körülmények, amelyek az osztrák kormány beavatkozását jogosulttá és indokolttá tehetik. Lukács erre a perfid jóslásra ezt válaszolta, hogy ilyen körü-

mények soha semmiesetre sem következhetnek be.

Az ellenzék és természetesen a kormánypárt is szívesen hallgatta ezt a késői, de helyesen beállított visszautasítást az osztrák perfidjának.

A miniszterelnök beszédének legérdekesebb része mégis az volt, amelyben nem mondott pozitívumot. Természetesen, hogy a választói reformról. A hang, amelyet használt koncolláns, békülékeny volt s a kijelentése, hogy föltétlenül reméli, hogy a választó reform dolgában a megállapodás létrejön, s így a parlamenti béke valóra válik. Ezt a reménységet Lukács arra a választójog tervezetere alapítja, amelyen most dolgoznak a belügyminisztériumban. Azt hiszi erői, hogy a függetlenségi és 48-as párt, mely rendületlenül kitart az általánosság, egyenlőség és titkosság mellett — és Lukács igen jól tudja — ezt a tervezetet elfogadhatja. Vederemo! A miniszterelnök a legjobbakat reméli s reménységet tudott ma szuggerálni a többi pártoknak is.

Pedig reménység ide, reménység oda, a béke csak úgy jöhet létre, ha a függetlenségi és 48-as párt bírálatot gyakorol a Lukács most készülő tervezete felett s azt alkalmának találja, biztosítván egyúttal annak néhány hónap alatt törvényerőre való emelését.

Ezek szerint tehát erőteljes közeledés foglaltatni a Lukács legújabb tervezetében a függetlenségi és 48-as párt álláspontja felé. Mert hiszen, ha nem úgy lenne, akkor Lukács nem hangoztatta volna szinte tüntetően, hogy biztcsra veszi a béke létrejöttét.

A függetlenség és 48-as párt nevében Bakonyi Samu, a választójogi határozat benyújtój mondott rövid beszédet, amelyben óva intette a miniszterelnököt, hogy ne huzza-halassza a béke tárgyalásokat és ha komolyan békét akar es remél, akkor minden kétséget kizáró, demokratikus javaslatlall jöjjon, mert mást, mint illyent, az ő pártja el nem fogad.

A miniszterelnök és Justh Gyula. Lukács László miniszterelnök ma korán reggel fogadta Némethy Károly államtitkár és a belügyminiszterium törvényelőkészítő osztályának több tagját, akikkel a választójogra vonatkozó statisztikai adatokat és a miniszterelnök által előkészítendő választójogi tervezet több pontozatát beszélte meg.

Itt vannak a zsványok! Fogjátok meg! Elébe! Elébe!

Az éjtelen lármára, amiten Miska is segített Janó bátyjának, megdühödtek a hátsó kis-közön lappangó zsványok. Mérgökben, vaktába kettőt-hármat löttek is Janóék felé. úgy hogy még nagyobb lett a zürzavár. Az egész szomszédtság összezsóduilt. Élszánt fegyveres emberek. Kiváncsi asszonyok a pisllakoló kézilámpással... Elmene-kültek a zsványok és ekkor látták, hogy a hátsó-köz felől már majdnem teljesenn kiásták a nagy-asszony házfalát. Ha János drótos olyan bátran és forlélyosan meg nem zavarta volna őket, sikerült volna a rablás. No de, az öreg Takaróné nemzetes asszony nem is maradt háládatlan. Egy zsellér házacskát, meg nnnéhány hold buza-termő földet hagyott Janónak. Harikóczi János drótosot ekkor hozta le családját az Alföldre. Janó nevű fia ma már szántóvető magyar és a kékszemű, leghaju szép Ancsurkát, az egykori kis tehenész fiu, az öreg Takaróné asszony jóvoltából szintén birtokos gazda, Szabó Mihály vette nőül. Maga az öreg Harikóczi János drótos már régen a nánási temetőben nyugszik. A Tátrából, szülőföldjéről hoztak örökzöld fenyőfát a sírjára. Az alföldi rögben megmaradt a fenyőfa, ma már Harikóczi Jánosnak a gyermekei, az unokái is jó magyafok. Hanem azért az eredetöket sem szegyenlik.

— Drótoztatnyi kend gazdasszony! — amikor egy-egy szegény vándor drótosot kurjant a rácsoskapujok előtt, egyiket sem engedik tovább megvendégetni nélkül; sőt kenyeret, szalonát is dugnak a Janóék zsiros tarisznyájába. A hálás drótosok így hordják szé thirét, nevét, regés emlékeit az Alföldön nagygazdasságot szerzett hártalor Harikóczi Janónak. A népképelet legendás alakjai így támadnak.

rab ideig a Miska fiunk, a tehenész gyerekek beszélgetett a «hazai áll potokról».

— Bizom, fiacskám, a Tátrában még szigorubb a tél. Hanem a nyár annál szebb, mikor a zenyim lányka, a kékszemű Ancsurka szömécát szedegeti a zöld erdőben. Édes jószagu meg van az a földieper, zenyim kékszemű Ancsurkának piros töle a szája.

A tehenől ajtáját meg-megrázza a szél. — Öreg Janó addig beszélt az édes szömécáról, kékszemű Ancsurkáról, hogy az álom óvatos pókja beszötte a szemöket. Janó, Miska mindaketten elaludtak. Már csak a tehenek józú májzolása hallatszott a meleg páras sötét ólban... Mély álmából Miska riadt fel. Tán azt álmodta, hogy Ancsurkával szömécát szedett a soha nem látott szép erdőben?

— Janó bácsi! Janó bácsi! — a tehenész fiu az éktelen kutyavonításra riordan dörzsölte meg szemét, riadtan szolította egészséges ölvő János bátyját.

— No, mit akársz? — dörmogte álmosan az öreg Janó drótos.

— Ugatnak a kutyák...

— Azir kutya, hogy ugasson, — felelte boszusan János. Mindamellet marokra fogta vassaltvégű ökörtefa botját és kilépett a szénatartócaól: gyerünk!

Miska a vasvillát ragadta kézbe. Az öljtö-ban szükölve, reszkette sündörköztek az okos kutyák. A szél kavarta a havat. Sötét volt. Janó feltaláltá magát. Esztekapoit. Hatamas botjával elkezdte döngetni az öreg kocsiszin deszkaoldelát. Kongott-bongott a deszka. Veszekedettül csaholtak a kutyák és neki-neki iramodtak a nagygy felé, ahol az öreg süket Takaróné aludta az igazak élmát. Janó drótos edzett nagy hangján torkaszakadtól kurjongatni kezdett:

— Hej, Pista, Miska, Péter! Gyerünk csak emberek! Itt vannak a zsványok! Fogjátok meg!

A miniszterelnök még a ma inapon tovább folytatja ez ügyben tárgyalását és amennyiben a tervezetek főbb pontozataival elkészül, a holnapi nap folyamán fölkeresi Justh Gyulát. A tárgyalás időpontja még nincs megállapítva. — Lukács László délelőtt a miniszterelnökségen, majd később a belügyminisztériumban fogadta a referenseket.

Provizórium vagy junktum.

Justh Gyula és Désy Zoltán nyilatkozata.

A formális tárgyalások még nem kezdődtek el. Ma még csak előzetes tájékozódások folynak és mindaddig konkrét lépés a béke tekintetében nem történhetik, a míg a miniszterelnök a választójog tekintetében nem fixirozza álláspontját és a véderő provizóriumra vagy a junktumra vonatkozólag hivatalos nyilatkozatot nem tesz. Bécsből azt jelentik, hogy ott, bár a végleges véderőreform tárgyalását óhajtják, nem zárkóznak el attól hogy a végleges véderőreform hatálya egy év múlva kezdődjék el, erre az egy évre pedig a felerelt ujonclétszám kérséje.

Hazai Samu honvédelmi miniszter tegnapi audenciája és Bécsben folytatott tárgyalásai is állítólag e körül forognak, mert mindinkább előtérbe lép az a meggyőződés, hogy ha a kormánynak sikerül is olyan választójogi tervezettel előállni, amelyek a képviselőház nagy többségét kielégítik, az esetben is csak akkor létesülhet a béke, ha a véderőreform és a választói törvényjavaslat tárgyalása és életbe lépése között valamelyes junktum létesül.

Egy est nap munka társa felkereste Justh Gyulát és Désy Zoltánt, akik a következőkben nyilatkoztak a béketárgyalásokról, a provizórium és a junktum kérdéseiről.

JUSTH GYULA:

— Arról, hogy a tárgyalások mikor kezdődnek, pozitív értesülésem nincs. Bizonyosan előbb nem, míg a miniszterelnöknek újabb választójogi tervezete el nem készül. Amennyiben ez hozzám jut, nyomban közlöm azt pártom vezetőivel, és lehetőleg a párt összes tagjaival és érdemleges választ csak azután adunk és adhatunk a miniszterelnöknek.

— Kegyelmes urnak mi az álláspontja a provizórium és a junktum kérdésében?

— A 48-as és függetlenségi párt a provizórium mellett foglal állást és ezáltal én is csak arra utalhatok.

DÉSY ZOLTÁN:

— Köztudomású az, miszerint én már ösztől kezdve ismételtan tanujelét adtam annak, hogy a békét komolyan óhajtom. Ez az álláspontom ma is és örvendeni fogok, ha a miniszterelnök és a Justh-párt közötti tárgyalások célhoz vezetnek. Amint már többször jeleztem, a rezolúció kérdésének az ismert módon való elnitézése réám nézve azt a kényszerhelyzetet teremt, hogy a végleges véderőreform megalkotását arra az időre igyekezzem elhalasztani, amidőn a véderővel összefüggő közjogi kérdések tisztázhatók lesznek; vagyis most már — tekintettel különösen a miniszterelnök tegnapi beszédére, melyben a véderőreform 43. §-ának kihagyását nem helyezte kilátásba — még határozottabban a provizórium mellett foglalt állást Önként értetődik, a provizórium csak részletét foglalhatja magában a végleges reformban kontemplált ujonclétszámemelésnek.

— A választójogra vonatkozólag annak a meggyőződésemnek adtam kifejezést, hogy az ellenzék joggal követelheti, hogy a kormány programjában vállalt kötelezettségének a választói jog tekintetében tegyen eleget, tehát kötelezze magát áros határidő alatt benyújtani a választó-

jogi javaslatot, amelynek fix pontjait már most adja meg oly módon, hogy mindenki tisztában lehessen, mi a kormány álláspontja a főbb elvekre vonatkozólag. Így tudniuk kell, mi lesz az általánosság alapja, és mi a kormány álláspontja a litkossággal szemben. Bár mennyire híve vagyok a demokratikus rendezésnek és különböző okokból óhajtom, hogy e kérdés mielőbb köz megnyugvásra rendeztessék, a parlamentáris szemponjtából nem tartanám megengedhetnők azt, hogy a kisebbség a maga választójogi felfogását a kormánynak és a többségnek kárja erőszakolni. De erre nincs szükség, mert a mint a viszonyokat ismerem, a képviselőház nagy többsége a választói jog tekintetében érdemileg ugyanegyvet akar. Itt tehát csak arról van szükség, hogy a kérdés mielőbb napirendre tűzessék.

— Mi a véleménye méltóságodnak a junktumról?

— Ami a két javaslatnak tárgyalási módját idejét és életbe lépését illeti, erre vonatkozólag semmi kifogásom egy oly tárgyalási mód és életbe lépését határidő ellen, amely azokat is megnyugtatóná, akik a súlyt elsősorban a választói jog rendezésére helyezik. Magam csak újból azt tartom szükségesnek hangsúlyozni, hogy a két javaslat érdemileg egészen külön bírálendő el és azok tartama között semminemű rekompensációnak helye nincs.

Az állami tisztviselők mozgalma.

Emlékirat a királyhoz.

Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének igazgató-választmánya tegnapi ülésén foglalkozott a május hó 19-én délután 5 órakor a régi képviselőházban tartandó állami tisztviselői rendkívüli kongresszus előkészítésével. Napirenden volt az öfelségéhez intézendő emlékirat tárgyalása. Az emlékirat-tervezetet melyet a kongresszus előadója dr. Andor Endre osztálytanácsos, bíró terjesztett elő, a választmány egyhangulag elfogadta.

Az emlékiratban utalás van arra, hogy az állam tisztviselői kar, mely első szülött gyermeke ama frigynek, melyet a magyar nemzet királyával 1867-ben Deák Ferenc közreműködése mellett kötött, az első szülött gyermek minden kötelezettségét híven teljesítette, ő maga azonban mindez ideig a kormány és törvényhozás kétségtelen jóakarata mellett is a magyar államnak inkább mostoha gyermeke volt úgy a jelenlegi helyzetben, mint a nyugodt jövő, valamint a tisztviselő emberi és polgári jogainak biztosítása tekintetében.

Ezt követőleg három részben részletesen mutat rá a következőkre:

1) A javadalmazások megállapítása és az előmeneteli viszonyok tekintetében eddig történt intézkedések remcsak alatta maradtak annak, — amit az állam a katonai és közös kormány-tisztviselőknél juttatott és amelyek a fennálló életviszonyok követelményeit szinte nem elégítik ki hanem mélyen alatta maradtak az élelmezési és lakásviszonyok immár türelhetetlen drágulásának. Ez képezte alapját a családi és drágasági pötlék iránt előterjesztett sürgős kérelmeknek, melyeket úgy az előző, mint a jelenlegi kormány, valamint a képviselőház összes pártjai méltánlással fogadtak. Minthogy azonban egy fél év telt el azóta, hogy a vonatkozó javaslatok be-terjesztése megígértetett, az állami tisztviselői kar közgyűlési határozatának megfelelőleg eme kongresszusból fordul e kérelmek gyors teljesítése érdekében öfelségéhez, mert a drágaságszűlt helyzet elviselhetetlenné vált.

2. Második részében az emlékirat utalva az állami tisztviselők, azok özvegyei s árváinak, valamint a jelenlegi nyugdíjasoknak a mostani nyugdíjtörvény mostohaasága által teremtett súlyos hely-

zetére, a «nyugdíjtörvény revíziójára vonatkozó javaslat» előterjesztését sürgeti.

3. Végül a harmadik részben rámutatva arra, hogy a magyar állami tisztviselői kar ember- és polgári jogai törvényesen egyáltalában nincsenek biztosítva és e tekintetben az összes társadalmi osztályok között a legszánandóbb helyzetben vannak, egy modern szolgálati pragmatikát szorgalmaz, rámutatva arra, hogy csak ennek birtokában képes az állami tisztviselői kar hű maradni ama ideálhoz, melyet öfelsége az osztály állami tisztviselőkhöz intézett egyik beszédeben állított fel, kidomborítván, hogy az állami hivatalnok működésének kezdő és végpontja csak a törvény és semmi más, mint a törvény nem lehetsz ennél élénkebbé válik a pártélet annál szilárdabban kell, hogy a közhivatalnok a pártatlan törvényesség alapján álljon.

Befejezésül utal az emlékirat arra, hogy a 45 év alatt férfivá fejlődött az állami tisztviselői kar megőrizte lelkében a gyermek hűségét, háláját és határtalan tiszteletét szülője, a magyar király és a magyar nemzet iránt, de nem bírja a férfikor nemes erényeit magában kifejleszteni, mert anyagi helyzetében megbénítva, adóssággal küzdőve, a mindennapi kenyéért lelket öio gond rabja lett és aggódva nézi magának és családjának bizonytalan jövőjét és jogszfosztott állapotát. Utal az emlékirat arra is, hogy a férfikor jelzett kritériumai nak fejlesztéséhez szükséges feltételek a kartól ha továbbra is elvonatnának, a kar mind kevesebb mértékben oly elemek bevonásával fog gazdagodni, kik csak a köznek és csakis annak kívánnak szolgálókat tenni és lassankint oly lénygé alakul, mely — mint minden tökéletlen teremtés, más tökéletesebb — de nem a közérdekében dolgozókat akarátanak játékvá lesz és benne a fent jelzett gyermeki erények is meglazulnak. Minthogy pedig a közérdeknek és közgazságnak, melynek a trón és nemzet legfőbb örei, éppen az ellenkezője az érdeke, látva a törvényhozás egyik tényezőjének jöndulatát, az állami tisztviselői bizalommal fordulnak a királyhoz, mint a törvényhozás második tényezőjéhez, kérve, hogy végre gyökeres orvoslást nyujtva — törvények alkottassanak azok jelenének, jövőjének, emberi és polgári jogainak biztosítására, kik egész életüket és minden erejüket fordították és fordítják arra, hogy jó törvények biztosítsák a polgároknak — a királynak és nemzetnek jelenét, jövőjét és minden jogait.

A Kávineum.

Debreczen, május 9.

A Kávineum nemes ügyét, elmondhatjuk, lelekezeti különbség nélkül egy szívvel, lelekkel karoltá fel az egész ország közönsége. Belátta azt, hogy annak a szegény, egyszerű református predikátornak, aki meghuzódva falusi magányában, el van zárva egészen a nagyvilágtól, minden szórakozástól és egész életét egyszerű népe tanításáért, vezetéséért áldozza föl, ha életében nem is adott mást, mint egy-egy darab száraz kenyert, annak halála esetére legújabb özvegyeinek, árváinak ad meleg otthont, puha, friss kenyeret.

Tegnap megirtuk, hogy mitől kell egy szegény lelkészözvegynek megélni és közöltük egy szerencsétlen, özvegy papné reménytelen, boldogabb jövőről végleg lemondó bánatos levelét. Ehhez a levelhez ha semmit sem írunk volna, akkor is meghatottsággal olvasta volna el ezt mindenki. 300 lelkész áruva járja most a nélkülözés utját. Két út van előtte, a nélkülözés-telt keskeny, egyenes ösvény, a lecsület útja, mely csak koldusbottal bízta és a másik a széles, mindent ígérő út, a végleges elesés, elzüllesnek az útja. A társadalomnak kellett a Kávineum ügyét szeretetteljes támogatásáa venni és öülnök, amikor látjuk azt a minden dicséretre érdemes, nagy munkát, amelynek teljes revégzése a Kávineumot tető alá juttatni fogja.

Ritka alkalom!!

„VERSENY“ férfi-ruha-árúház

A „VERSENY“ cég megszünése folytán az összes raktáron levő férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

leszállított olcsó árban adatnak el.

Debreczen, Piac-utca 61. sz. (a Szent-Anna-utcával szemben.)

Amint fentebb említettük is már, a Kálvineum ügye nem egy felekezeti érdeke, de az egész magyar közönségé. Az ő szeggyene volt eddig is a lelkészárva és özvegyek szemében a nélkülözések könnye s ha teljes odaadással dolgozik, munkálkodik azon, hogy az árva könnyűen letörölj, csak régi hitét akarja helyre hozni. Ohgy pedig a Kálvineum valójában minden felekezeti kérdést teljesen kizár, mi sem mutatja inkább, mint az, hogy a Kálvineum részére alapítványt tevő református lelkészek, Jármy Miklós, idősb Szilassy Ágost, Dejenfeld Imre gróf mellett ott találjuk az alapítványt tevők között a zsidó vallású Wohrum Adolfot és Lichtschlein Sándort is. Annak idején az egész ország sajtója a legnagyobb elismerés hangján írt az ungvári «Szeretet» izraelita nőegylet által rendezett Kálvineum ünnepségről, mely 600 koronával növelte a Kálvineum eddig összegyűjtött alapítóját.

De a református egyházak is, melyeknek elementáris érdeke az, hogy minél előbb felülkerüljön a Kálvineum, minden erejükkel dolgoznak. Nagykánizsáról, ahol nemrégiben folyt le egy nagyvonalú, tényleg Kálvineum-hangverseny, most érkezett meg a hangverseny anyagi eredményének elszámolása. Nagykánizsán, ahol csak 300 tag van a református eklézsiának, 3254 korona volt a bevétel, a tiszta anyagi eredmény pedig a költségek leszámitásával 2728 korona.

Hódmezővásárhelyen június 8-án rendeznek Kálvineum-hangversenyt. A debreczeni teológusok tegnapielőtti majálisa 300 koronát juttatott a Kálvineumnak.

A makói református egyház május hó 12-én a magyar református lelkész árva árvaháza javára Baltazár Dezső tiszántúli református egyházkerületi püspök közreműködésével Kálvineum-ünnepélyt és táncmulatságot tart. A Kálvineum-ünnepély a Hollóssy Kornélia színházban délután fél 5 órakor kezdődik.

Irtá Nagy Vince csabai ref. lelkész; előadja Irtá Nagy Vince csabai ref. lelkész, előadja Nagy Margit kisasszony. 2. Isten dicsősége. Beethoven L-től, éneklő a vegyeskar Goltner Lajos tanár ur vezetésével. 3. Megnyitó beszéd. Tartja Nagy Károly elnök-lelkész, kir. tanácsos ur. 4. Isténért, szabadságért. Melodráma. Irták Szuhay Benedek, Fényessy Bertalan. Előadja Bereczky László lelkész ur. A kíséretet előadják orgonán Goltner Lajos ur, tárogatón Czinka Sándor. Az énekszámokat éneklők Kovács István karnagy vezetésével Mihelics K., Jeck K., Nagy Sándor, Egressy Péter, Kiss Pál, Torma József, Kovács Antal, Majsztróvics Fejenc, Kágy Gy., Erdélyi Béla, Nagy Lajos, Teeki Sándor, Szalóky József, Fodor Sándor, Lenkei Károly, Németh Lajos urak. A magánzólamot éneklő Wagner Márton ur. 5. Költeményneiből felolvass: Szabolcska Mihály temesvári lelkész ur. 6. a) Vasárnap reggel. Mendelsohn B.-től; b) E ad a szerelem igéje. Offenbach «Hoffmann meséje» című operájából; kettős. Éneklők Rotter Gyuláné urnő és Wagner Márton ur. Zongorán kíséri Goltner Lajos ur. 7. Ünnepi beszéd. Tartja főtitkár és méltóságos dr. Baltazár Dezső ur, a tiszántúli református egyházkerület püspöke. Szünet. 8. Nászut Hardangerben. Kjerulf-től, Éneklő a vegyeskar. 9. a) Kurucz János: Járom az utcát, mädalok; b) Szakács-Szabolcska: Miért nem száll le?...; c) Sas Náci: Selyem a ruhája, d) Fráter-Szabolcska: Miért nem születtél te a mi kis falunkban. Népdalok. Éneklő Dargabos Lajos hódmezővásárhelyi kántor ur. Zongorán kíséri Goltner Lajos ur. 10. a) A főpap imája. Mozart «Varázsluvola» című dalművéből; b) Kurucz-dalok. Éneklő Jánosi Antal püspökadományi kántor ur. Zongorán kíséri Goltner Lajos ur. 11. Regőcsy

induló Liszt Ferenc-től. Zongorán előadják Hervay Istvánné és dr. Bánffy Józsefné urnők. 12. Bejáró Leszéd. Tartja Fülöp Zoltán szentesi ref. lelkész ur. A táncmulatság a Korona szálloda emeleti termében este 9 órakor kezdődik. A bál védnökei: Baltazár Dezső dr., Nagy Lajos dr., Justh Gyula, Návay Tamás, Hervay Síván, Galambos Ignác és Nagy Károly, védnöknői pedig Bán Zsigmondné, Bánffy Józsefné, Bereczky Lászlóné, Borotvás Dezsőné, Deák Ferencné, Földessy Jánosné, Galambos Ignácné, Huszti Lajosné, Istók Barnabásné, Kudar Lajosné, Özvegy Kuthy Eminé, Márkus Istvánné, özv. Medgyessy Lajosné, Nagy Károlyné, Poór Endrené, Szemerey Zsigmondné, Wizinger Gyuláné.

Baltazár Dezső püspök ma délután 4 óra 45 perckor indul Makórá Hajdu Zsigmond püspöki titkárral.

SZINHAZ.

Ma este C) bérletben:

KIS DOBOS.

HELY MŰSOR:

Péntek: Kis dobos, operett. C) bérlet.

Szombat: Kis dobos, operett. A) bérlet.

Vasárnap délután: Rang és mód, színmű.

Kérlekelt hájrákkal

Vasárnap este: Kis dobos, operett, kis bér-

KIS DOBOS.

Dacára az előrehaladott időnek, debreczeni hálás közönség teljesen megtöltötte a színház nézőterét, hogy az évad utolsó bemutatóját végigélvezze. Hát szorakozást azt talált is, de valami értékesebb zenét, vagy változatokban gazdag érdekes mesét azt nem. Mert a «Kis dobos» bizony egy sovány meséjű és még közönségszebb zenéjű külföldi importált tucatoperette. De hát ez kell a magyaroknak! Mert mi külföldi: z imponál. És a szegény magyar szerzők is csak akkor aratnak nagyobb sikert, ha már külföldön elismerték őket. De hogy teljesen objektívek legyünk, elismerjük, hogy van néhány füllemászó zeneszáma. Azonban bármilyen tucatoperette is a Kis dobos, a szereplők minden művészetüket előszedték, hogy élvezetessé tegyék az előadást. Rendkívül bájos volt Borbély Lili Tóni szerepében. Temperamentummal játszott Belezsny Margit. A legapróbb részletekig művészettel oldotta meg Kassay a prófusz szerepét. Jók voltak Kemény Lajos, Falussy és Desy Alfréd is. Igazán megragadta figyelmünket Csanády Irma Lis belta szerepében. Még csak most kezd kibontakozni kiváló tehetsége, de ebben a kis szerepben is meglettük, az igazi művésznőt. A többi szereplő is mind megállotta a helyét. (J. J.)

Kis dobos. Ma kerül színre másodsor a Kis dobos C) bérletben, mely a tegnapi esti bemutatójával szép sikert aratott. E kedves táncos operette mely meghódította a közönséget, előre láthatólag huzamosabb ideig maradjon színpadon.

Fenyvessy Emil vendégjátéka. A Vigszínház kiváló művésze, Fenyvessy Emil két estén fog a debreczeni színpadon fellépni, még pedig vasárnap este május hó 12-én a Tanítónő-színműben fogja az ifj. Nagy István szerepét eljátszani és hétfőn május hó 13-án a Kis pajtás vigitékán Chantalard m. rkvis szerepében lép fel. E kiváló művész vendégjátéka iránt nagy az érdeklődés, előre láthatólag meleg esték lesznek a debreczeni színhéznak.

Az aradi szintársulat vendégjátéka. Az idei színházi évad egyik legérdekesebb vendég szereplése lesz az aradi szintársulat vendégjátéka. Szendreg Mihály társulata a debreczeni színpadon kedden, május 14-én a Leányvásár operettben és szerdán május 15-én a Kis gróf operettben fog játszani. Az aradiak szereposztása a következő: Leányvásár-ban:

- Lucy — Dióssy Nussi
- Bessy — Rontay Boriska
- Fritz — Győző Alfréd
- Gróf Rotenberg — Polgár Sándor
- Migless Tom — Huszár K.
- Harrison — Várnay J.

- Harrisonné — Litremajer Poldi
- Kis grófné —
- Dorottya — Rontay Boriska
- Rózi — Dióssy Nussi
- Agárdy gróf — Győző Alfréd
- László — Huszár Károly
- Csibrákné — Litremajer Poldi
- Zápolya — Polgár Sándor
- Kocsonya — Várnay Jenő

Szele Kálmán itthon.

Mütermei nyit Debreczenben.

Szele Kálmán festőművész növendék, Szele György debreczeni református lelkész unokaöccse, aki tanulmányait éveken keresztül Berlinben és Párisban végezte, — hazajött és itt telepszik meg nálunk, Debreczenben.

Szele Kálmán a külföldön egyike volt a legtehetségesebb festő-növendékeknek. Több kiállításán és díjszeret is kapott és alkotási számose lökölő tárlaton sikert aratott.

Magyarországon, különösen a vidéken még nagyon nehéz kenyér a művészet. Annál jobban kell tehát méltányolnunk Szele Kálmán, városunk szülőlténék a törekvéseit. Inkább eszik ide haza száraz kenyeret, mint külföldön kajácsot. Haza huzta-vontja az édes any föld, déliabó Hor-tobágyt evégoje.

Szele Kálmán számot vetett azzal, hogy ide haza nem lehet «művészetből» megélni, vagy legalább is nem lehet csak művészetből. Ha szabad idejét ennek is fogja továbbra is szentelni, azért kénytelen a festészet prózáiból ágait is gyökörlni, — amelylyel kevesebb dicsőséget, de több anyagi eredményt érhet el.

Szele Kálmán ezt is megteheti, mert járatos a grafika terén, a címer- és címfestészetben, arcképfestésben. Az új műterem május 15-én nyílik meg Arany János-utca 56. sz. alatt.

Amint halljuk, Szele Kálmán több debreczeni és idegen festőművészszel az ősszel kiállítás fog rendezni, hogy képességeit szülővárosa előtt bemutassa.

Dorbézoló pap.

Egy község vádjai a plébános ellen.

A Tokajhoz közeli Erdőhorvati községbe a múlt év elején új plébános került. Az addig ott működött Molnár István apát-plébánost, akit a nép rajongásig szeretett, Fischer Colbric Agost dr. kassai püspök szocializlikus irányu tanításai miatt visszarendelte Kassára s az ott ni j vitóintézet lelki vezetőjévé tette meg. Helyébe Mayer Gézet küldte Erdőhorvitába plébánosnak. Az új pap és a falu sehogyssem tudtak összeemelegedni; sőt Mayer működése ellen mind több panasz merült fel a községben.

A múlt év novemberében az erdőhorvatiaknak egy küldöttsége majdnem az összes lakosok aláírásával kérvényt nyújtott át a megyéspüspöknek. Ez az irás súlyos vádakat tartalmazott Mayer Géza ellen.

A panaszosok szerint a tisztelendő ur napnap mellett dorbézol a papakban, egész éjszékát átkártyázik, s azután álmos, boros lövel tartja meg a reggeli misét. Egyszer misézés közben földre ejtette a szent ostyát, máskor zitkozódott s pofonokat ígért a minisztránsúnak. Hamis vallomása a Mária-ányokl közü lizenkeltőt a törtönbe juttatott. Ily körülmények között a hitközség zülük, pusztul; a hívek közül alig jár valaki a katolikus templomból, inkább más vallású templombá mennek.

E vádak mellett özvegy Géressi Andrásné előszóval azt is előadta a püspöknek, hogy plébános a gyónás titkát is elárulta.

Az erdőhorvatiak azzal fenyegetődznek, — mind áttérnek, ha a püspök vissza nem hívja tőlük Mayer Gézat.

Fischer-Colbric dr. vizsgálatot rendelt el s egyuttal felszólította a megvádolt papot, hogy az aláírók ellen rágalmazásért indítson pert. — Mayer Géza följelentésére száz ember helyezett véd alá, de a tokaji járásbíró előtt lefolyt tárgyaláson az ügyészi meglizott csak hét ember

ellen tartotta fenn a védat. A járásbíró csak igen szűk keretek között engedte meg a bizonyítást és súlyosan elítélte a vádlottakat.

A sétoraljajhelyi lörvényszék, ahova az ügy került, a bűntételeket leszállította, de a bűnösséget szintén megállapította. Ekkor a vádlottak semmisségi panaszát emelték, amiért a bizonyítást sem a járásbíró, sem a törvényszék kellő mértékben nem engedte meg. A kassai ítélőtábla tegnap tartott ülésén a vádlottakról nézve kedvezően döntött: megsemmisítette a tokaji járásbíró ítéletét s a bíróságot új eljárásra kötelezte, kimondván, hogy a bizonyítást egész terjedelmében meg kell engedni.

NAPI HIREK

A KALVINEUM FELE...

Irtá: Lénárd Ede.

Fonnyadt arcu, vézna gyermekek
Bolyongnak az országuton,
Szuró fűvisbe lép a lábuk,
Meggzagatva viselt ruhájuk,
Sír a lelkek olyan nagyon...

Fiak, leányok vegyesen vannak.
Egyirásnak elbeszélgetik:
Fehér kis terplom mellett laktunk,
Benne mindennap imádkoztunk,
Bizván, hogy az Ur megsegít.

Boldogok voltunk, jó atyánktól
Tanultuk a zsoltárokat.
Édes anyánk, addig kezével,
Szívének forró szereimével;
Simogatta az arcunkat.

Volt jó kengerünk, ruhácskánk is.
Angai csók keltett korán.
Fáj, zokogva tör ki belőlük:
Hej! kis falunk messze vagy tőlünk!
Bolyongunk árván, mostohán!

Mert egyszer csak szólt a nagy harang,
Kimonhatatlan busán...
Egybe szaladt az egyház népe,
Ifja, örege tudni vélte:
Kiért szól oly szomorúan.

A sajtó sebnek vége az lett:
A sírásók alig várták,
Egy pár gyászos vaásrnap mult el
Szívünk mennybéli vára hunyt el.
S mi lettünk a legárvábbak.

Mert a lelkész árvánál nincsen
Árvább ezen a világon.
Ugyan ki törődnek ezekkel?...
— Papok utó! — nektek meg kell
Bizton halni minden áron.

És aránt vértől ázott lábok
Pihenésre összeomlott,
Egy közülök megszólal erre:
«Amott látok én messze-messze...
Épülni egy nagy templomot.

Sugár tornyán remény csillagot,
Nagy aytján Kálvin nevét.
Jerünk tovább a főviséken,
Isten megszánja már ezeken,
Hordozni az árvák szívét.»

És íme látják, egytől-egyig
Emelkedni a nagy tetőt.
Örömlükben mind összeesnek,
Buzgó fohászt égbe eresztnek,
S áldják a sok alapvetőt.

És amint a kavics szemeket,
Gyeren gyülni én is látom,
— Árvánkra ruhácskát adni,
S azokra egy gombot felvarrni:
Készletet lelki világom.

— **Milyen idő várható?** Enyhe és tulnyomóan száraz idő várható. Sürgönyprognózis: enyhe, délen elvétve csapadék. Déli hőmérséklet: 14.6 Celsius.

— **Az 1914. évi zsinat.** A református egyetemes konvent megalkotta az 1914-ik évben egybehívandó református zsinat előkészítő bizottságát. A bizottság tagjai: a dunamelléki egyházkerület részéről dr. Baksay Sándor püspök és dr. Darányi Ignác főgondnok; a dunántúli egyházkerület részéről gróf Tisza István főgondnok és Czike Lajos kir. tanácsos, esperes; a tiszáninnen, egyházkerület részéről Fejes István püspök és Dókus Ernő főgondnok, a tiszántúli egyházkerület részéről dr. Baltazar Dezső dr. püspök és dr. Baksa Lajos egyházkerületi világi főjegyző, az erdélyi egyházkerület részéről dr. Kenessey Béla püspök és Zeyk Dániel főgondnok. A bizottság jegyzője Sass Béla konventi jegyző. Felhívták az egyházkerületeket, hogy a zsinatra vonatkozó dolgokat és javaslatokat legkésőbb 1913 december végéig terjesszék fel a bizottsághoz.

— **Hitelesítő bizottsági gyűlés.** Az alsószabolcs-hajdúvidéki egyházmegye most tartott közgyűlésének jegyzőkönyvét tegnap délután 3 órakor hitelesítette a kiküldött bizottság Kiss Ferenc esperes elnökletével a kollégium díszteremében.

— **Tüntető nagygyűlés.** A debreceni joghallgatók holnap dében fél 12 órakor a VIII. számú akadémiai teremben tüntető gyűlést tartanak, melyen Banchi jezsuita páterrel kapcsolatban a «Világ» című budapesti napilapban s ennek nyomán több debreceni lapban a debreceni jogászokról megjelent valótlan állítások ellen tiltakoznak.

— **Nőegyleti gyűlés.** A debreceni nőegylet márciusi közgyűlése a Darkó Jenő dr. bölcsészeti akadémiai tanár lemondásával megürrült titkári tisztre ifjabb Ozory István dr. rendőrtisztviselőt választotta meg. Az új titkár a tegnapi tartott választmányi ülésen foglalta el a választmányi tagok lelkes ovációja közben titkári székét és följárította erejét, tehetségét a nehéz helyzetéből friss életre éledt nagy nőegylet javára. A közgyűlés további folyamán egyesületi folyó ügyeket intéztek el.

A közgyűlésről alábbi tudósításunk számol be: Elnökség: Fráter Erzsébet elnök, Sass Béláné, özv. Eröss Lajosné és Berger Mórné al-elnökök. Jelen voltak: Szele György református lelkész, igazgató, Olchváry László dr. ügyész, Szűcs Kálmán pénztáros, Ozory István dr. titkár, Varga Pál ellenőr, továbbá Somossy Miklósné, Peczkó Ernőné, Riesz Lipótné, Szele Györgyné, Des Combes Henrikné, Endre Ivánné, Márk Endréné, Ungváry Józsefné, Rauchsaur Jenőné, Kovaliczky Antalné, özv. Vargha Ferencné, Vértessy Lajosné, Leszkay Jenőné, Joó Istvánné választmányi tagok.

Fráter Erzsébet elnök nyitotta meg a választmányi gyűlést s üdvözölte a megjelent választmányi tagokat és Ozory István dr. titkár, ki először jelent meg a választmány előtt. Kérte hogy teljes erejével, tudásával munkálkodjon a nehéz időket átél, de tisztviselői nagy buzgalomból kifolyólag újra szilárdul áll. Ozory István dr. székfoglaló beszédében köszönetet mondott azért az egyhangú bizalomért, amely őt a nőegylet titkári székébe emelte. Igéri, hogy legjobb tudásával fogja munkálni az egyület jólétét és irányítja annak ügyeit.

A megürrült választmányi tagságra ifjabb Ozory Istvánnét választották meg. Olchváry dr. ügyész jelentette be, hogy a népkönyvtár március harmadikán zárták be. Kiadatok 29,919 adag ételt. Az összes kiadás 5094 korona 27 fillér volt.

— **Munkásokat tartók figyelmébe.** A városi adóhivatal értesíti a (külső) cselédtartó gazdákat és géptulajdonosokat, hogy a folyó évi országos munkás- és cselédsegélypénztárt illető ügyekről szóló kivetés elkészült, mely a városi hivatalból kivétel készült, mely a városi hivatalhoz, felelelet, 13. szobájában 15 napi közhírré ki van téve, ahol is az megtekinthető, szemlére ki van téve, ahol is az kivetés ellen s az érdekeltek ez idő alatt a kivetés elleni észrevételeiket és felszólalásukat előterjeszhetik. Felhívja továbbá a városi adóhivatal a (külső) cselédtartó gazdákat és géptulajdonosokat, hogy cselédjeik és a gépek mellett alkalmazott munkásaik után járó országos munkás- és cselédsegélypénztárt illető 1 kor. 20 fillért fizessék be, valamint a cselédváltást és az újonnan felvett cselédjeiket jelentésük be. A felhívás elmulasztása az 1900. évi XVI. t. c. 40. §-ában megállapított 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetettik.

— **A Csokonai-kör. választmány.** 1912 évi május hó 10-én, pénteken délután 5 órakor a Csokonai-körben ülést tart. Tárnyak: 1. A Lőkövits Artur-féle pályázat feltételei. 2. A Szent-László Iskola kérvénye. 3. Az 1912. évi közgyűlés előkészítése. 4. Jelentések. 5. Folyó ügyek.

— **Tanügyi bizottsági gyűlés.** A tiszántúli egyházkerület tegnap délelőtti gyűlést tartott Sulyok István nagyvárad esperes vezetésével, melyen megjelentek: Baltazar Dezső dr. püspök, Dávidházy János és Görömbej Péter esperesek, Szele György lelkész, Somogyi Pál egyházi főjegyző, Domahidy Elemér főispán, Géressy Kálmán, Kovács Gyula alispán, Kiss Ferenc egyházkerületi főjegyző, Jánosi Zoltán, Nagy Vilmos dr. előadó, Nagy József és Orosz István igazgatók. A tanügyi bizottság legfontosabb határozata az, amelylyel kimondt, hogy azon egyház, melynek tanítói lakása van, tanítójának természetelleni lakást kell adnia s a tanítói lakást másnak bérbe nem adhatja.

— **Szobátűz.** Csuka Imre asztalos Eötvös-utca 104. sz. alatti lakásán enymelegítés közben a műhely ajtaja meggyult. Szobátűz támadt, amelyet csakhamar lokizáltak. A kár nem nagy, ami nem is térül meg biztosítás után.

— **Veszett kutyá garázdálkodása.** Maxim Lászlóné fancieskai asszonyt és 8 éves Mari leányát egy veszett kutyá megharapta. Holnap szállítják be őket a budapesti Pasteur-intézetbe.

— **Szerencsétlenség a csatornakészítés közben.** Piac-utca 50. szám alatt csatorna munkálatokkal volt több munkés elfoglalva. A föld beomlott és Oláh Jánost maga alá temette. Jelenlételeg sűrűsödött szenvedését. A mentők szállították be a kórházba.

— **Pórtartalékos ezredek.** Nagyváradról jelentik: Nagy feltűnést kelt a hadvezetőségnek azon itt már keresztülvitt rendelkezése, hogy május 24-ére minden század legénységét legalább száz főre kell fölemelni a tartalékosok és pórtartalékosok behívása után. A nagyváradi 4-ik honvédszázad ezred tartalékos legénységének, végleges korosztálybelieknek a behívójegyeket már szét is küldték. Az ezred létszámának ez időpontban való ily nagymérvű kiegészítése teljesen szokatlannak. Különösen azért, mert éppen most van katonai bevonulva azok a tartalékosok, akik a honvédelmi miniszter kezvezéséből nem ősszel, hanem most kora tavasszal — április végső és május első felében — kívánják letölteni köteles fegyvergyakorlatukat. A 24-ére való behívás azonban nem a jelentkezőkkel történik, s ez a szolgálat egész június hónapra fog kiterjedni, a legnagyobb dologidőre, ami kiszámíthatatlan csapás a munkásnépre. Az egésznek a magyarországi katonai körökből kiszivárgott hírek szerint — az, hogy felállítani készülnek azokat a tartalékos ezredek, melyek eddig csak papíron léteztek. Ezek a tartalékos ezredek valószínűleg csak agasztással lesznek behívva s így korlátozott a tényleges ezreddel kombinálva fogja végezni. A főállású katonai tényleg dacára Grillet nagyváradi ezredes azt mondja, hogy nem történnek rendkívüli intézkedések.

— **Rendőri hírek.** Römer Lajos Arany János-utcai lakos panaszt emelt, hogy lakásáról ismeretlen folvaj 20 koronát elloptott. — Kálmánchelyi Károlyné feljelentése szerint távolléte alatt ismeretlen tettes meglopota. Különféle fehér- és agyneműt loptak el tőle. Pásztor Ignác debreczeni lakos az egyik debreczeni fürdőbe jutott, amikor valamilyik fürdőtolvaj felnyitotta a kabinját és egy 200 koronás briliáns gyűrűjét ellopta. — Tafler Kálmán debreczeni lokoshoz teállított tegnap egy J. K. nevű iparos és egy számlát mutatott fel 16 koronáról. Tafler kijezette az összeget, de utóbb tudta meg, hogy J. K. becsapta. Feljelentést tett a rendőrségnek. Kornhauer Lajos panaszt jelentett a rendőrségnek, hogy Tizenháromváros-utcai lakásáról egy csaknem teljesen kerékpárja tűnt el. A bicikli száma: 135751. Aki a tolvaj nyomára vezet a károsultat, 10 korona jutalmat kap.

— **Brutális munkásnö.** Városszerte ismerik Deli Róza debreczeni zongoratanárnőt, akit az Isten azzal sújtott, hogy világra lát. A szerencsétlen zongoratanárnő találkozott egy lelkesen dohánygyári munkásnővel, D. J.-vel, aki minden ok nélkül véresre verte, úgy hogy 8 napig fog tartani sebeinek gyógyulása. A világtanárnő panaszt folytán a tanármező elien a rendőrség megindította a vizsgálatot.

A kisteleki urlovasok sikkijel. Szegedről jelentik: Kisteleken felháborító garázdálkodást vitt véghez a napokban Delibok községi jegyző, Béres József végrehajtó és Strahl Adám segéd-irnok. Sétalovaglás közben előbb Kovács Pálné vendéglőjébe lovagoltak be, ahol a függetlenségi kör helyisége van. A korcsmahelyiséget, a jelenlevők érthető nagy ijedelmére, körüllovagolták, távozáskor pedig tíz koronát fizettek a vendéglő tulajdonosának hallgatási díj fejében. Innen Tóth József mozivendéglőjébe nyargáltak, ahol éppen előadás volt. Elsőnek a segéd-irnok ugrott a nép közé, ámde Bauer Adám csendőrsvezető hirtelen melléje ugrott, megragadta a ló kantárszarát és távozásra hívta fel az urkat, akik más szorakozás után láttak. Lovakkal körkészeket ugrattak át és agyonkínózták a lovakat. Szabó Pál földmives nem tudta megállni szó nélkül az urak viselkedését, mire ezek leugrottak lovukról és kutyakorbáccsal, meg botokkal véresre verték a földmivest. Szabó Bauer csendőrkardot rántva menthette ki bántalmazói kezeiből. Az eljárás megindult a kisteleki urlovasok ellen.

Az új köztemető. A köztemető létesítéséhez még több telek szükséges. A miniszter a kisajtításokra már meg is adta az engedélyt. A tanács a köztemető kérdésével kapcsolatban a helyelthelyesítés eszméjével is akar foglalkozni és az ügy előkészítésére ki is küldött egy bizottságot, amelynek tagjai Körner Adolf, Magoss György, Rostás István és Aczél Géza.

Parcellázás. Szűcs Andor dr. és társai a Varga-kertben, Révész Zsigmond ujosztású földjén kért parcellázási engedélyt. A tanács a mai ülésén meg is adta a szokásos feltételekkel.

Letartóztatott kereskedő. Sátoraljajhelyről írják: A sátoraljajhelyi ügyészség ma letartóztatta és fedezet mellett a sátoraljajhelyi fogházba kísértette König Emánuel szerencsi kereskedőt. Könignek nagy rőfös- és ruhakereskedése és saját háza volt Szerencsen. Az év elején hirtelen vagy 50-60.000 korona árult rendelt és aztán fizetéképtelenséget jelentett. A bécsi hitelezői védegyület sátoraljajhelyi ügyésze, dr. Székely Albert ügyvéd útján fenytető feljelentést tette ellene és kitünt, hogy König az árúkat elrejtette, Debreczenben, Miskolcson elzárókosította, úgy, hogy mikor végrehajtásra került a sor, már alig volt 800 korona értékű árúja raktáron. Mind a mellett a védegyület csődöt kért ellene s ő letette az esküt, hogy nincs semmi vagyona. Most hamis eskü és hitelezői csalás büntette miatt foglalkoztatják.

Szenzáció. Az az osztatlan hírek, az a frenetikus társ, amelyben része volt tegnap a Hajnal-Mulató vendégszereplő művésznőjének, Ricza Gizának, egy pillanat alatt fogalommá tette a Ricza Giza nevet. Felőle beszélnek ma mindennél, dicsérik a szépségét, rátermettségét s művészetét. Ricza Giza. Ettől a szótól vol thangos tegnap a Hajnal-Mulató helyiséget megtöltött közönség nem tudott betelni művészetével, újra meg újra lámpák elé hívták, úgy, hogy az idő egy nagy részét Ricza Giza töltötte be. Még 3 este lép fel a bájos művésznő naponta teljesen új műsorról és hisszük, hogy az estékkel csak számítani fogja sikereinek számát.

A vasúti tarifaemelés ellen. Kézdivásárhelyről jelentik: Héromszék vármegye törvényhatósági bizottsága közgyűlést tartott, amelyen tárgyalta Brassó városának vasúti szállítási díj emelése ellen tiltakozó átiratát. Az átiratra az állirat az állandó vál sztmány hasonló feliratnak a kereskedelmi kormányhoz való felterjesztését javasolta. Dr. Czeglédy Miklós és dr. Koréh Endre szövegezték a javaslatot és élesen elítélték a tarifaemelésben megnyilvánuló kormányzati szellemet. Indítványukra a közgyűlés egyhangúlag úgy határozott, hogy csatlakozik Brassó tiltakozó határozatához és külön érélyes hangú feliratot intéz a kormányhoz ez ügyben.

A siketnéma tragédiája. Szatmárról, jelentik: Szombat reggel a Szamos a szatmári vághidnél egy felismerhetetlen férfitulát vetett a partra. Az orvosi vizsgálat nyomában megállapították, hogy bűntény nem forog fenn, az eldózat öngyilkos lehetett vagy véletlenül esett a vízbe. Dr. Csamag Ajadár, büntügyi osztály vezetője Gencsről levelet kapott, amelyben értesítik, hogy onnan már hetekkel ezelőtt eltűnt Madácsi Imre kuka, béna ember s kéri, hogy kutassák ki, nincs-e Szatmáron. Majd ugyanakkor megjelent a csendőrségen Katona Károly gencsi lakos s kérte, engedjék neki megnézni a hullát. A rendőrség teljesítette kérését. Katona a halott emberben felismerte Madácsi Imrét, akit azután szerdán el is temettek.

Kirabolt ember. Szatmárról jelentik: Jánki Gábor és Kruzlicz János erdői lakosok szerdén reggel Lucz István nagymadarási csapost megrabolták, botját véresre verték, elrabolták 850 koronáját, s azután a már félholtra vert emberre gyárokbá lökték. A csendőrség Lucz Jánost hazaszállította Nagymadarásba, az utonálloka pedig letartóztatta.

Debrecen szennyviz-szűrő telepe.

Érdekes terv a tanács előtt.

A város tanácsa ma érdekes tervvel foglalkozott.

Ez a szennyvizszűrőtelepnek miként való létesítése, illetve a szennyviz szűrőtelep kapcsán konyhakertészetnek és gyümölcskulturának megteremtése Debreczenben.

A csatornázás végleges befejezése után szennyvizszűrőtelepet kell felállítani. A szűrőtelep létesítésére megindultak a tárgyalások. Részt vett ezen Czverdely Andor kulturmérnök is, aki szerint a szennyvizszűrőtelep létesítése fokozott haszonnal fog járni a városra nézve, mivel ennek kapcsán konyhakertészetet is fog létesíteni.

A tisztítótelep létesítése sürgős, mert a csatorna befejezésével annak is meg kell lenni. Magoss György úgy tudja, hogy a szennyviz-tisztítótelep részére az Ispotály lapon terveztek egy ülepesztő medencét. Aczél Géza főmérnök szerint 600-700 ezer korona befektetés kellene egy nagyszabású és kihasználható szennyviz-tisztítóhoz és a vele kapcsolatos gazdaság felállításához.

A tanács végre abban állapodik meg, hogy szennyviz-tisztítótelepet hasznosítani akarja, de annak költségeit fedezni egyedül nem tudja és így kéri a földmivelésügyi minisztert, hogy szakértőt bizza meg a tervek elkészítésével s a kiszámított költségekhez adjon állami támogatást.

TAVIRATOK.

A Dardanellák megnyitása.

Konstantinápoly, május 9. A kormány rendelkezést intézett a kikötői kapitánysághoz a Dardanellákon való hajóátkeléseknél követendő szabályok dolgában. A Dardanellákon (innen mintegy 200, a tengerszoroson túl mintegy száz hajó van. A balesetek elkerülése végett minden hajó számat kap megérkezésének napja szerint és az átkelés négy hajóból álló csoportokban félórás időközökben történik. Rentens hajók parancsnokait pénzbüntetéssel sújtják. A hajókapitányok felelősök minden kárért. A Dardanellákon túl levő hajóknak be kell várni a Marmara-tengerből kifutó összes hajók átkelését. Naponta reggel 8-tól este 6 óráig mintegy hatvan hajó mehet át.

A háború.

Konstantinápoly, május 9. Diadalmápor van mindenfelé arra a hírre, hogy Rodosz szigetén a török helyőrség Abdulláh őrnaggyal az élen visszaverte a megszálló olasz csapatot és körül-

elül ezere lasz hadifoglyot ejtett. Rodosz katonai kormányzója küldte a jelentést s noha a kormány hivatalosan közölte, hogy a tudósítás még megerősítésre szorul, a városban határtalan lelkesedés.

Róma, május 9. A külügyminiszterium nyomatékosan cáfolja a török győzelem híreit. Az a konstantinápolyi jelentés sem igaz, hogy az olasz flottát elment Rodosz elől és most Lemnos előtt cirká.

Szmirna, május 9. Husz olasz matrózt és 16 katonát letartóztattak itt. Az olasz állampolgárok két héten belül tartoznak elhagyni a várost.

Rögzazdaság.

BUDAPESTI TŐZSDE.

ÉRTÉK: Magyar hitel 840-844 — Osztrák hitel 643.75-664 — Négy százalékos koronajáradék 89.40-89.40 — Osztrák-magyar államvasutak 735.50-735 — Jelzálogbank 472-473 — Leszámitóbank 544.50-545.50 — Hazai Bank 302.50-302.50 — Magyar Bank 668.50-669 — Kereskedelmi Bank 4010 — Rimamurányi 763-764 — Salgótarjáni 737-746 — Magyar Általános Közszémbánya 940 — Közuti Villamos 779.25-780 — Városi Villamos 421.75-480 — Adria 525.

GABONA (ötven kilogrammonként): Buza májusra 111.62-117.8 — Buza októberre 11.27-11.35 — Rozs októberre 9.53-9.65 — Tengeri májusra 9.17-9.27 — Tenger júliusra 9.13-9.23 — Zab októberre 8.95-9.05.

BÉCSI ÉRTÉK: Osztrák hitel 643.50-644 — Magyar hitel 838-843 — Osztrák-magyar államvasutak 735.75-734 — Alpesi 965.50-972.50 — Déli vasut 106.75-106.50 — Skoda 737-743.50.

Tanfolyam autómobilvezetők számára. Lukács László belügyminiszter leiratot intézett várnai törvényhatósághoz, amelyben tudatja, hogy Budapesten május 14-től június 5-ig gépjárművezetőket előkészítő tanfolyam nyílik meg.

A börzereform. Híre ment ma, hogy a kormány elkészítette a budapesti börze reformjára vonatkozó törvényjavaslatot és máhelyt módjában lesz, a parlament elé terjeszti. A törvényjavaslat nem tiltja el a gabona határidő-üzletét, ellenben valóságos szállítási üzletté változtatja át. A törvényjavaslat megállapítja ennek az üzletnek szokványait, aminek az lesz a következménye, hogy a spekulációnak megnehezül a dolga. A szállítási üzlet épp úgy, mint Németországban, csak bizonyos személyek közt fog joghatályal birni és a törvényjavaslat ezzel arra törekszik, hogy a börzétől távol tartson olyanokat, akiknek nem hivatása a börzei üzlet.

Ujabb bank-válság a vidéken. Szolnokról táviratozzák: Az Iparosok, Gazdák és Kereskedők Bankja válságba jutott. A betevők megrohanták a bankot, de az nem tud eleget tenni fizetési kötelezettségeinek. Az igazgatóság a többi szolnok intézetekkel tárgyalást folytatott a bank szanálására, de eddig eredménytelenül. Minthogy a bank három évi fennállása óta állandóan válsággal küzd, nincs is kilátás arra, hogy eredményt érjenek el és így a felszámolás rövid időn belül bekövetkezik.

A petroleumfinomítók kísérleteznek. Fő akarják támasztani a nemrég meghiusult petroleum-kartelt. Tárgyalások indultak meg azzal a céllal, hogy a magyar és osztrák finomítók között fölmerült differenciákat amelyek a régi kartell fölhomlását előidézték, megszüntessék. A magyar finomítók meg fogják állapítani azt a javaslatot, amelyet az osztrákok elé akarnak terjeszteni és lehetségesnek tartják, hogy ennek alapján létre jön az új kartell.

Főmunkatárs
VOITH GYÖRGY

GRAND HOTEL BERLIN Nagyszálloda
 BUDAPEST, VI., Révay-utca 10. szám Andrassy-ut mellett.
 TELEFON 137-90. **Szobák 2 K 60 fillértől feljebb.**
 140 minden modern kényelemmel berendezett szoba. Központi fűtés, Lift, Vacuumlaener

Máthéi János

vizvezeték, csatornázás és fürdőberendezési vállalata
Modern-üzlet Egyháztér 5. szám alatt

(Nagytemplommal szemben), ahol mint szezon cikk: elegáns háztartási jégszekrények, különféle nagyság és kivitelben, egy és kétajtóval, I-ső rendű gyártmány, nagy választékban, jutányos áron jóállás mellett beszerezhetők. Javítások díjtalanul eszközöltetnek. Ugyanott diszes és czélszerű mosogató asztalok, szoba clostettek, gyengélkedők részére a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

Ezenkívül allandó nagy raktár öntött vas, zománczott, horgonyozott lemez „Neptum” kályhák és gázfürdőkádakban. Fürdőszobai pipere cikkekben. Mosdók, clostettekben, valamint mindenféle bádgarukban.

Mindon nagyhangu hirdetésnél jobban beszél a személyes meggyőződés. Kérem az érdeklődőket üzletem megtekintésére.

Műhely és iroda Darabos-utca 54. -- Telefon 321. szám.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I-SZOR kevesebb a gond,
II-SZOR kevesebb munka,
III-SZOR kevesebb munkabér!

mert a „FORHIN“ a sokszorta megjavított **BORDÓI KEVERÉK** kész állapotban! Nagyon erősen tapad a nedves levélre is! Bármily harmatnál permetezhet vele! Semmi fűedéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat! Gyárjuk az eddig **dr. Aschenbrandt** szabadalmát képzett **REZKENPORT** és **BORDÓI PORT** is. Kérjen ingyen és bérmentve leírást **FORHIN**-gyártól BUDAPEST VI. Váci-út 93.

FÉLIX-gyógyfürdő

Téli és nyári gyógyhely

Nagyvárad mellett.

Egész éven át nyitva!

Európa leggazdagabb kénes hévvíz-forrása, vizhőfoka 49 C. 17 millió liter napi mennyiség.

CSUZ, KÖSZVÉNY, ISCHIÁS, IZZADMÁNYOK S NŐI BETEGSÉGEK ELLEN.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait. Tükör-kád, iszap-mór és szénsavas-fürdők, 250 kényelmes lakószoba, társalgó-, zongora- és olvasóterem. Kitűnő vendéglők, allandó elsőrendű cigányzene, vasérnaponként katonazene, tennispálya, gondozott sétautak, 400 holdas park és fenyveserdő, 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta.

Posta, távirat, interurban telefon.

Curtaxa és zenédij nincs.

Frospektust küld az IGAZGATÓSÁG.

Miért

Ne fogadjunk el
Má-à-ást!!!

csak Óriás

FEDÁK

Cipőcrém-et?

Mert

szép fényt ad

Mert

Elegnás töl a lábbeli

Mert

puhán tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert

a legkényesebb izlést kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz, mint egy más doboz **30 fillér-ért**

ebben a drága világban az egyedüli **olcsóság**

Apró hirdetések.

Tíz szög 50 fill., mindeu további szó 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Bátorokat, konyhaberendezéseket raktáron tart
Borint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8

CSIZMADIAMESTEREK FIGYELMÉBE! Csi-
zma-utca 7 sz. alatt. Erős papíros jutányos árban
kapható Darabos-utca 7 sz. alatt.

BAZCSOVER különféle nagyságban eladók —
Bővebbet a kiadóhivatalban

Neubauer János

sodronyműgyáros

a Sienczinger-ház lebontása miatt

irodahelyiségét és raktárát

a gyártelepre helyezte át.

Debreczen, Rétmalom-utca 4. sz.

532.

1912. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 525/2. 1912. számú végzése folytán közhirre tétetik, miszerint Pavlovits Károly debreczeni lakos részére 200 korona tőke, ennek 1911. évi augusztus hó 1. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 89 kor. 36 fill. perköltség erejéig 1912. évi március hó 12-én bíróság lefoglalt és 600 koronára becsült ló és kocsis ingóságok 1912. évi május hó 10-én, délután 5 órakor kezdetét vevő és Nyulas, Bősörményi-ut 69. sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltak részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek elrendeltetik.

Debreczen, 1912. évi április hó 13

Oláh Géza,
bírói kiküldött.

.: HIDVÉGER ANTAL .: Foglalkozik
bank és váltóüzlete
az összes
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz. bankügyletekkel
TELEFON 416. szám.

Aki gyomorfájós, bélbeteg, étvágytalan,
lesoványodáshoz hajlandó, használja a számos
év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schaumann**
gyógyszerésztől Stockerauban.

Aki szabályozni és épségben akarja tar-
tani jó emésztését, használja a
Schaumann-féle gyomorsót, tapasztaltu fogja,
hogy más szerek ellenében mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges **gyo-
morsavat és előmozdítja az**
emésztést. Egy doboz ára 1 kor. 50 fillér.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kel-
lemes ugyanazon ha-
tást teszik, mint a gyomorsó. — Ára tarsolyonkint
phialával a 10 gyomorsó-pasztillával kor. 1.50.
Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrende-
ésnél — utánvétellel

Schaumann gyógyszerész
Stockerauban.

Kapható minden gyógyszerertárban.

CSÁSZÁRFÜRDŐ

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgal-
mas-rend tulajdona. Elsőrangú **kenes hévíz**
gyógyító; modern berendezésű gőzfürdő,
kényelmes isz. pürdők, isz. borogatások, uszo-
kák, kőn hőlygek és ura részére. Török-
kő- és nárványfürdők; hőle. szénsavas- és
villam vizfürdők. — A fürdő kitűnő ered-
ményre használtnak főleg csúszóbántalmak-
nál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légző-
szervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál.
200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés
jutányos árak. — Gyógy- és zenedi nincs.
Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az Igazgatóság.

Szent Radegund Grác mellett

Gyógyhely és vizgyógyintézet.

Pompás fekvés, 750—1500 méternyire a tenger fölött. Pazar fenyves erdő,
számtalan sétaterek, nagyszerű forrásvíz, enyhe klíma pormentes levegő.
Pavilon rendszer Tudományos vizgyógy, masszázs villamos terápia, szénsavas
fürdők, diétikus gyógymódok és berendezett nyári lakások. Mérsékelt árak.
A fürdő és ivóvíz erősen rádium tartalmu Prospektus ingyen.
Dr. Ruprich, az intézet vezetője.

TELEFON 330.

Legujabb divatú

LEVÉLPAPIROK

dobozok és csomagokban
jutányos árban beszerezhetők

HOROVITZ ZSIGMOND

papíráru üzletében,
Piac-utca 12. Csapó-utca sarok.

forduljon
minden ér-
deklődő, ki suly-
fektet elsőrendű
fajtiszta anyagra.

NAGYENYED re
Alsófehér

Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, diacszerjék, tölevelűek, kerítőnő-
vények, boggyógyümölcsök stb.

SZŐLŐQLTVÁNYOK
(telebrándú áru) európai és amerikai szőlő-
gyökerezésűek. Oktató dísz-
árjegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER és Tarsai

faiskolák és szőlőültetvények